

INGEZONDEN.

BEHANDELING VAN GESLACHTSZIEKTEN IN LEIDEN.

Dr. VAN DER HOOG te Leiden heeft aan artsen en andere personen, die er zich voor interesseeren, een boekje verzonden over de bestrijding der geslachtsziekten. Bij dit boekje is een circulaire gevoegd, welke o. a. de volgende zinssneden bevat:

„Speciaal de behandeling brengt veel moeiten en bezwaren met zich mede. Zij is dikwijls zeer langdurig en kostbaar, zoodat vele personen er zich vroegtijdig aan onttrekken.

Om aan dit alles tegemoet te komen is het wenschelijk, dat in iedere stad van eenige beteekenis een *consultatiebureau* bestaat, van waaruit de strijd tegen bovengenoemde ziekten wordt aangebonden, waar iedereen, zonder dat dit groote financiële bezwaren met zich brengt, raad en inlichtingen kan krijgen en waar iedereen, die besmet is, behandeld kan worden zonder dat hij behoeft te vreezen, dat dit zijn financiële ondergang beteekent.

In enkele plaatsen van Nederland bestaan reeds deze consultatiebureaux, maar de kring waarin zij werken, en hun algemeene bekendheid zijn nog lang niet groot genoeg.

Het is onze bedoeling in Leiden een dergelijke centrum van behandeling en voorlichting op te richten”.

Voor dit consultatiebureau worden giften in geld gevraagd in den vorm van een *bijdrage*, waartoe een formulier erbij gevoegd is.

Uit de hierboven vermelde zinssnede moet iedere onbevooroordeelde lezen, dat Leiden tot de plaatsen behoort, waar geen „consultatiebureau” bestaat. *Daardoor moet bij het publiek een geheel verkeerde meening over de sanitaire toestanden in Leiden ontstaan.* Zoo'n consultatiebureau, waar iedere patiënt met een geslachtsziekte in Leiden *geheel kosteloos* geholpen en behandeld kan worden, bevindt zich namelijk sedert jaren in handen van dr. VAN KERCKHOFF. Zijn polikliniek is weliswaar sedert kort slechts 's morgens geopend; maar dit is een gevolg van het feit, dat de geslachtsziekten, in het bijzonder de syphilis in de laatste jaren ook in Leiden sterk zijn afgenomen (de statistische bewijzen daarvoor worden in de Leidsche universiteitskliniek voor huidziekten verzameld en zullen binnenkort gepubliceerd worden), zoodat het tijdstip voor het inzamelen van bijdragen voor een nieuw consultatiebureau door dr. VAN DER HOOG niet goed gekozen is. Sedert September 1929 bestaat er nog een *tweede consultatiebureau* voor geslachtszieken in Leiden, nl. de polikliniek voor huidziekten in het Nieuwe Academisch Ziekenhuis. Ook hier kan iedere patiënt met een geslachtsziekte *iedereen* morgen en *iedereen* avond (behalve Zaterdag) van 5.30—6.30 *geheel kosteloos* van dermatologisch geschoolde artsen raad en hulp krijgen. Beide poliklinieken zijn ook in de gelegenheid om hun patiënten met geslachtsziekten door de hulp van de „Nederlandsche Vereeniging tot bestrijding der geslachtsziekten” geneesmiddelen en reisgeld te vergoeden, zoo vaak dit noodig is. Tegenover de circulaire van dr. VAN DER HOOG, die ten doel heeft het verschaffen van geldmiddelen voor het oprichten van een consultatiebureau te Leiden, kan dus opgemerkt worden, dat reeds *twee dergelijke consultatiebureaux* bestaan met ondersteuning van de „Nederlandsche Vereeniging tot bestrijding der geslachtsziekten”. *De geheel kosteloze behandeling van alle geslachtszieken, die daardoor financiële moeilijkheden zouden hebben, is dus in Leiden reeds nu zonder de inzameling van nieuwe geldmiddelen iedereen dag mogelijk.*

H. W. SIEMENS.

ONDERZOEK DER BLOEDGROEPEN IN NEDERLAND.

Sedert een drietal jaren wordt onder leiding van ondergeteekende een onderzoek gedaan omtrent de verdeling der bloedgroepen in de Nederlandsche bevolking. Dit onderzoek maakt deel uit van de werkzaamheden eener anthropologische commissie, die in 1925 op initiatief van prof. BOLK door de Akademie van Wetenschap-

pen werd ingesteld. In den loop der jaren is de medewerking van verscheidene artsen ten platte lande gevraagd en voor een deel verkregen. Voorts hebben verscheidene studenten in de geneeskunde geholpen.

Nu onze inventaris wordt opgemaakt blijkt, dat het materiaal uit de provincies Groningen en Drente veel te gering is om mede te tellen. Het gelukte ons niet daar gestadige medewerking te verkrijgen. Daar het onderzoek 1 April a. s. moet worden afgesloten en deze lacune om verschillende redenen zeer jammer is, wekken wij langs dezen weg de Groningsche en Drentsche collega's ten platte lande 1) op om alsnog hun medewerking voor deze laatste maanden toe te zeggen. Scholen zijn zeer geschikt voor dit onderzoek; de toestemming der ouders kan op daartoe beschikbare gedrukte briefjes worden aangevraagd. De agglutinaties worden alle centraal te Utrecht verricht; 1 à 2 druppels bloed zijn voldoende. De benodigdheden worden op aanvraag toegezonden. Ook uit het Oosten van Friesland zijn gegevens ons zeer welkom.

M. A. VAN HERWERDEN.

DE TENDOVAGINITIS CREPITANS ALS ONGEVALSGEVOLG.

Onder het hoofd: Staatsverzekeringsgeneeskunde, las ik de laatste opvatting over de tendovaginitis crepitans, een der beruchte struikelblokken in de ongevals-geneeskunde, door collega BROCX medegedeeld in het nummer van 8 Februari 1930. Na een kortstondige gemoedsrust worden wij weer opgeschrikt door alarmkreten van collega VOSSENAAR en prof. LAMÉRIS, die de periode van ons gevoel van veilig-gesteld-zijn (sinds de herziening der ongevalswetten in Juli 1928, waarbij eenige beroepsziekten onder deze wetten werden gerangschikt) hebben verstoord door hun conclusie, dat niet iedere peesscheede-ontsteking, die onder den arbeid ontstaat, daarom ook verband heeft met dat werk, dat dus niet iedere tendovaginitis crepitans als ongevals (beroeps) gevolg moet beschouwd worden. Dit besluit van collega VOSSENAAR — door prof. LAMÉRIS onderschreven — preciseert hetgeen de Centrale Raad van Beroep aanvankelijk ontkennend beantwoord had, nl. dat de kennis van den juisten duur van den arbeid, waardoor het letsel ontstaan is, van groot belang is.

Voor ons — de algemeene practici — vangt nu de vertroebeling weder aan.

Naar aanleiding van die gewijzigde beslissing van den Centralen Raad, dat er zich wel degelijk iets bijzonders bij den arbeid moet voordoen, enz.) zou ik het volgende, juist waargenomen geval willen aanhalen: Een werkman, die niet langer dan normaal heeft gearbeid en — voorzoover hij weet — ook geen bijzondere krachtsinspanning heeft toegepast bij zijn handwerk 2), voelt aanvankelijk pijn aan de rugzijde van den pols, die zich twee dagen later uit in een duidelijke zwelling ter bekende plaatse van de peesscheeden. Deze zwelling is aanzienlijk gevoelig bij druk en zoo pijnlijk, dat patiënt verhinderd wordt te werken.

Er is — zooals gezegd — niet uit te maken, of er een bijzondere krachtsinspanning is geweest. Overwerk heeft patiënt niet gedaan. Welke maat moet voor die bijzondere krachtsinspanning aangenomen worden; hetgeen voor den eenen werkman een te krachtige strekking of druk zal zijn, is dat voor een ander wellicht niet. Mijns inziens is dat dus eigenlijk een relativiteitsquaestie, waarvan de beoordeeling bijkans onmogelijk is en waardoor geen enkel geval van tendovaginitis met zekerheid geclassificeerd worden kan.

Ik wensch geen Elias te zijn, die het beter weet of een wijzer, die — volgens DE GENESTET — het wegdeneert, maar zou toch willen pleiten — gezien de zoo weinig bekende aetiologie — voor de vroegere uitspraak van den Centralen Raad: dat een bijzonder onderzoek naar den juisten duur van den arbeid, waardoor het

1) In Groningen buiten het poldergebied, dat niet voor het onderzoek geschikt is. Voorts Drente buiten het gebied van den Hondsrug.

2) Gelijk prof. LAMÉRIS zegt: „Het is ten eenenmale onmogelijk te vermoeden, wanneer en onder welke omstandigheden dat zou geschied zijn.